

УДК 630* (092)

Лісівник, мисливствознавець, науковець і громадський діяч (до 60-річчя від дня народження Михайла Миколайовича Луцка)

І. В. Делеган, В. Д. Бондаренко, Г. Т. Криницький, І. І. Делеган

Голову Президії Івано-Франківської обласної ради УТМР, генерального директора «Спеціалізованого лісо-мисливського, науково-дослідного, природно-заповідного господарства «Чорний ліс» Михайла Миколайовича Луцка у виробничому, науковому середовищі і громадському житті знають як провідного фахівця у галузі мисливського і лісового господарства, охорони навколишнього середовища і збереження біорізноманіття. Він високо ґрунтований керівник, успішний менеджер, відомий науковець, вдумливий педагог, волонтер, який допомагає воїнам та їхнім сім'ям, доброзичлива, комунікабельна та інтелігентна у спілкуванні з колегами і підлеглими людиною. Кандидат сільськогосподарських наук, автор (співавтор) близько 100 публікацій, серед яких статті у вітчизняних і зарубіжних виданнях, довідники, методичні рекомендації, монографії. Нагороджений багатьма відзнаками – медалями, почесними грамотами, грамотами і подяками, Заслужений лісівник України.

Михайло Миколайович народився 22 червня 1957 р. у родині Луцка Ірини Іванівни та Миколи Михайловича. У житті Михайла його батько та мати відіграли виняткову роль, виховавши змалку в нього любов до праці, постійне прагнення нових знань, повагу до людей. Він віддячив їм – щирою любов'ю.

Місце народження Михайла – с. Драгомирчани Тисменицького району Івано-Франківської області. Хата, в якій жила сім'я і виростили діти, стояла неподалік від масивів «Чорного лісу». Дітей ліс вабив загадковістю, пташиною метушню навесні, ягодами, горіхами і грибами – влітку, слідами зайців, лисів, сарн і оленів – взимку. Малий Михайло, мабуть, вже тоді прихилився до лісу душею, подружився з ним. Він ріс працьовитим і допитливим. Встигав добре вчитися, допомагати дідусяві, бабусі і батькам. Восьмирічку Михайло закінчив у рідних Драгомирчанах (1972 р.), середню школу (1974 р.) – в смт. Лисець. З шкільних років значний вплив на формування особистості Михайла мав стрий Дмитро Михайлович, завдяки якому вдома у Михайла завжди були спортивний список, ядро, диск і малокаліберна спортивна зброя, а на подвір'ї – перекладина. Усе це спорядження слугувало Михайлові у регулярних тренуваннях під керівництвом фахівця.

Одночасно з навчанням у школі він у повному обсязі опанував програму музичної школи в м. Івано-Франківську. У дитячій спортивній школі «Авангард» займався вільною боротьбою і кінним спортом. Ще під час навчання у школі працював

підсобним робітником на будівництві, а для душі – писав вірші.

Трудову діяльність розпочав на посаді лаборанта відділу лісових культур і селекції Івано-Франківського філіалу УкрНДДЛГА (тепер – Науково-дослідний інститут гірського лісівництва). У ці роки (1975-1977 рр.) його наставниками були знані в Україні науковці А. М. Гаврусевич, Р. І. Бродович, Р. М. Яцик. Далі були роки навчання (1976-1982 рр.) на заочному факультеті Львівського лісотехнічного інституту (тепер – Національний лісотехнічний

університет України), який закінчив, здобувши кваліфікацію «Інженер лісового господарства». З глибокою вдячністю і шаною Михайло згадує колоритні, з галицьким акцентом, лекції з дендрології, які читав професор Т. М. Бродович. Я пишаюся своїми викладачами, каже Михайло Миколайович, особливо – професорами В. Д. Бондаренком, М. Х. Осмолою, доцентами В. С. Пешком і Л. І. Половніковим та ін.

Навчаючись в інституті, Михайло трудився на різних посадах у сфері мисливського і лісового господарства. Упродовж 1977-1978 рр. працював майстром лісомисливського господарства у відділі лісового господарства Івано-Франківського лісокомбінату. У 1978 р. – голова президії Івано-Франківської обласної організації УТМР, кандидат біологічних наук М. С. Гунчак запропонував Михайлові відповідальну посаду – старшого мисливствознавця товариства. Від 1997 р. і дотепер Михайло Миколайович працює головою Президії Івано-Франківської об-

ласної організації Українського товариства мисливців і рибалок.

У 1999 р. М. М. Лушак здобув другу вищу освіту – закінчив заочне відділення юридичного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за спеціальністю «Правознавство» та кваліфікацією юриста, викладача права. Згодом працював у цьому ж університеті. Викладав спеціальні курси «Конституційне право» та «Екологічне право».

Михайло Лушак у житті та роботі, у стосунках з людьми, у всьому, за що б не брався, – природжений лідер та яскрава особистість. Він засновник і генеральний директор першого в Україні недержавного «Спеціалізованого лісомисливського, науководослідного, природно-заповідного господарства «Чорний ліс» (1999 р.). Це окрема сторінка його життєпису. Приймавши підприємство у занедбаному стані – суцільне бездоріжжя, недоглянуті, захищені вітровалами насадження – зумів налаштувати колектив підприємства на успішне відтворення корінних деревостанів, примноження лісової фауни. У цьому господарстві ведуться наукові дослідження, проходять виробничі практики студенти. Підприємство може бути своєрідним центром координації роботи з дичерозведення та охорони мисливського фонду, навчання з мисливського мінімуму, підготовки та перепідготовки фахівців лісового і мисливського господарства, ведення пропаганди передового європейського досвіду тощо. За ініціативою Михайла Миколайовича закладені підвалини для створення лабораторії мисливського господарства на базі «Спеціалізованого лісомисливського, науководослідного, природно-заповідного господарства «Чорний ліс».

Сьогодні, у важкі економічні часи в державі, не легко бути директором лісгосподарського підприємства та ще й керівником обласної структури – неурядової, громадської організації УТМР. Але любов до рідної природи, переживання за ефективний розвиток лісомисливського господарства, за збереження навколишнього середовища змушує його працювати якомога краще. Підтвердженням сказаному є те, що у 2017 р., зважаючи на високий професіоналізм, компетентність, практичність, ініціативність, наполегливість, високу працездатність, організованість та уміння самостійно знаходити шляхи виконання завдань і брати на себе виконавську відповідальність, делегати звітної виборної конференції висловили Михайлу Лушаку високе довіря й обрали його головою президії Івано-Франківської обласної ради УТМР на наступні 7 років.

Загалом уся трудова діяльність Михайла Миколайовича пов'язана з примноженням і охороною мисливської фауни. Під його керівництвом обласна організація УТМР досягнула вагомих здобутків. У районних осередках організації створені розплідники з розведення кабана, оленів лісового і плямистого, крижня, збудований спортивно-стрілецький стенд, упорядковані водойми для аматорської риболовлі, обладнані станції з випробування мис-

ливських собак, функціонує племінний розплідник мисливських собак. Забезпечується приріст дичини. Тепер в угіддях товариства знаходиться понад 80 оленів, півтисячі кабанів та 1200 сарн. В минулому році в угіддях організації здобули 49 сарн, 37 кабанів, понад дві тисячі зайців, 150 лисів, 18 тисяч качок. На цьогорічний сезон передбачено добування 86 сарн і 97 кабанів. Загалом за результатами обліку, звірів щороку стає дедалі більше.

Звичайно, проблем у мисливському господарстві обласної організації УТМР, як і всієї України більш ніж достатньо. Це стосується і кадрового складу, бо немає фахівців мисливствознавців. Навчальні заклади майже не випускають спеціалістів цього фаху, а конкурс у ВНЗ на цю професію мінімальний. У зв'язку з цим, за ініціативою Михайла Лушака на базі районних організацій УТМР регулярно проводяться семінари-наради з актуальних проблем ведення мисливського господарства. Зокрема, недавно на базі Коломийської районної організації проведено семінар-нараду «Роль громадських організацій УТМР в охороні, відтворенні та національному використанні тваринного світу».

Михайло Миколайович – натхненник і організатор традиційного свята мисливців, з нагоди якого щорічно обласна організація УТМР проводить комплекс змагань, участь в яких беруть не тільки мисливці та рибалки УТМР, а також їхні сім'ї, школярі та поважні науковці України. Зазвичай приурочують свято мисливців до річниці утворення УТМР і Дня рибалки. Головною його метою є виховання у молоді та старшого покоління дбайливого ставлення до природи.

Одним з покликань ювіляра є наукові пошуки. Наукові інтереси М. М. Лушака пов'язані з проблемами мисливського господарства. Цим проблемам була присвячена його дипломна робота, а відтоді – публікації у різноманітних фахових та періодичних виданнях, доповіді на наукових конференціях і форумах. На підставі захисту дисертації «Біоценотична роль та мисливськогосподарське значення великих хижаків Українських Карпат», 26 червня 2013 р., Михайлу Миколайовичу Лушаку присуджено науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук, за спеціальністю – лісознавство і лісівництво. Ювіляр є автором і співавтором близько 100 публікацій: статей у вітчизняних і зарубіжних виданнях, довідників, методичних рекомендацій, монографій.

М. М. Лушак – член Міжвідомчої робочої групи збереження хижих тварин при Міністерстві екології та природних ресурсів України, член Державної надзвичайної протиепізоотичної комісії при обласній державній адміністрації, волонтер з допомоги воїнам АТО та їхнім сім'ям.

Високий професіоналізм і плідна праця Михайла Миколайовича відзначені численними нагородами, відзнаками і грамотами: найвищою галузевою нагородою – «Заслужений лісівник України» (2008 р.), Почесною відзнакою (2006 р.) та Почесними грамотами Всеукраїнської ради УТМР (2012-2016 рр.), ме-

даллю «За заслуги перед Прикарпаттям» (2012 р.), почесними грамотами Всеукраїнської асоціації охорони та відтворення тваринного світу (2008, 2010, 2014 рр.), грамотою, подякою Всеукраїнського братства ОУН-УПА (2002, 2007 рр.). Крайовою управою братства ОУН-УПА нагороджений відзнакою: «100-річчя, з дня народження Романа Шухевича» (2007), а також грамотою «Спілки офіцерів України» (2008 р.), грамотою Івано-Франківської греко-католицької церкви (2012 р.), медаллю преподобних Іова і Феодосія Манявських Православної церкви Київського патріархату (2016 р.), грамотами і подяками (2014-2016 рр.) командування Збройних сил України і окремих військових підрозділів, а також Фастівського волонтерського центру допомоги воїнам та їхнім сім'ям.

Колектив Національного лісотехнічного університету України, колеги, друзі і знайомі щиро вітають Вас, Михайле Миколайовичу, з ювілеєм і бажають міцного здоров'я, добробуту та родинного затишку, сил і наснаги, професійної інтуїції, нових виробничих і наукових звершень на славу Українського Лісу і Мисливства. Нехай доля усміхається Вам щасливими днями, а Ваші добрі справи відгукнуться у серцях людей повагою й добрим словом.

**Лесовод, охотовед, ученый,
общественный деятель
(к 60-летию со дня рождения Михаила
Николаевича Лушцака)**

И. В. Делеган, В. Д. Бондаренко, Г. Т. Криницький,
И. И. Делеган

Председатель Президиума Ивано-Франковского областного совета УООР, генеральный директор «Специализированного лесохозяйственного, научно-исследовательского, природо-заповедного хозяйства «Черный лес» Михаил Николаевич Лушцак известен как ведущий специалист в области охотничьего и лесного хозяйства, охраны окружающей среды и

биоразнообразия. Он высоко эрудированный руководитель, эффективный менеджер, известный ученый, вдумчивый педагог, волонтер, помогающий воинам и их семьям, доброжелательный, коммуникабельный, интеллигентный в общении с коллегами и подчиненными человек. Кандидат сельскохозяйственных наук, автор (соавтор) около 100 публикаций, среди которых статьи в отечественных и зарубежных изданиях, справочники, методические рекомендации, монографии. Награжден многими знаками отличия – медалями, почетными грамотами, грамотами и благодарностями, Заслуженный лесовод Украины.

**Forester, game-hunter, scientist and
public figure (on the occasion of the 60th
anniversary of the birth of Mykhailo
Mykolayovych Lushchak)**

I. Delegan, V. Bondarenko, H. Krynytskyu,
I. Delegan

The Chairman of the Presidium of the Ivano-Frankivsk Regional Council of the Ukrainian Society of Hunters and Fisherman's, General Director of the Specialized Enterprise for Hunting, Forestry, Research and Nature Conservation "Chorny Les" is known as a leading specialist in the field of hunting and forestry, environmental protection and biodiversity. He is a highly erudite leader, an effective manager, a well-known scientist, a thoughtful teacher, a volunteer who helps soldiers and their families, friendly, sociable, and intelligent in communicating with colleagues and subordinates person.

He is the Candidate of Agricultural Sciences, the author (co-author) of about 100 publications, including articles in national and foreign journals, handbooks, monographs and methodological guidelines. Also he was awarded with many awards - medals, diplomas, certificates of honour, letters of commendation, and title of the Honoured Forestry Officer of Ukraine.